

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 223/2021
18.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле – противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Јован Станојевић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Милан Цветковић, адвокат из ..., ради развода брака и вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 364/20 од 22.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 18.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог – противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 364/20 од 22.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П2 154/2018 од 11.06.2020. године, ставом првим изреке, разведен је брак парничних странака. Ставом другим изреке, малолетно дете странака ВВ из ..., рођен ... године поверен је на самостално вршење родитељског права мајци. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да на име свог доприноса у издржавању малолетног ВВ плаћа месечно по 10.000,00 динара од 01. до 05. у месецу за текући месец, на руке законском заступнику малолетног детета мајци АА, почев од 05.02.2018. године, па убудуће, док за то постоје законски услови, а заостале рате обавезан је да исплати у року од 90 дана од правноснажности пресуде, такође на руке законском заступнику малолетног детета. Ставом четвртим изреке, уређено је одржавање личних односа оца и малолетног ВВ, тако што ће се исто одвијати сваког другог викенда, почевши од петка од 19,00 часова до недеље до 19,00 часова, сваке среде у дневном трајању од 16,00 часова до 19,00 часова у недељи када викенд проводи са мајком, наизменично државне и верске празнике, крсне славе родитеља, рођендан малолетног детета наизменично, један дан код оца, други код мајке, половину зимског распуста, као и прву половину јула и прву половину августа малолетно дете ће проводити код оца у континуитету, на тај начин што ће отац преузимати малолетног ВВ из домаћинства мајке и након протеча временског периода у исто враћати. Ставом петим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев туженог-противтужиоца којим је тражио да се малолетно дете повери њему као оцу на самостално вршење родитељског права. Ставом шестим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев туженог-противтужиоца којим је тражио да се тужилца-

противтужена обавезе да на име свог доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа месечно 10.000,00 динара, најкасније до 05. у месецу за текући месец, почев од подношења тужбе, па док за то постоје законски услови. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиљи надокнади трошкове парничног поступка у износу од 249.070,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 364/20 од 22.09.2020. године, одбијена је, као неоснована, жалба туженог – противтужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу другом, трећем, четвртном, петом, шестом и седмом изреке. Одбијен је захтев туженог-противтужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени – противтужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП, јер другостепени суд у поступку одлучивања о жалби није погрешно применио коју одредбу овог закона, а што је могло бити од утицаја на доношење законите и правилне одлуке. У ревизији се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 12. истог члана која, у смислу члана 407. став 1. ЗПП, не може бити ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су засновале брачну заједницу 19.09.2009. године, која је трајала до 30.01.2018. године и током трајања те заједнице рођен је малолетни ВВ дана ... године. Брачни раздор се створио почетком 2018. године. Тужиља је запослена и у сталном радном односу као педијатријска сестра и месечно зарађује око 60.000,00 динара, док је тужени такође у сталном радном односу и месечно зарађује око 80.000,00 динара. Тужиља живи у свом примарном домаћинству са родитељима, док тужени живи сам у стану који је у његовом власништву. Код тужиље је констатован .... Мишљење Центра за социјални рад, на основу спроведених разговора са родитељима, је да обоје поседују адекватне објективне услове, да су оба родитеља високо мотивисана да непосредно брину о малолетном ВВ, односно да им он буде поверен на самостално вршење родитељског права. По предлогу Водитеља случаја Институт за ментално здравље је дао мишљење да код тужиље ни у једном тренутку нису постојали елементи клиничке слике који би испунили критеријуме за генерализовани анксиозни поремећај, нити за посттрауматски стресни поремећај. Код туженог такође није утврђено постојање малформације на нивоу структуре личности, нити постојање клиничких релевантих психопатолошких одступања, те да тужени располаже капацитетима да препозна и задовољи базичке и развојне потребе малолетног сина, али не у потпуности емотивне потребе свог малолетног сина ВВ. Мишљење центра у вези малолетног ВВ јесте да он има адекватан психосоцијални развој и у овом тренутку не постоје психолошки утицаји који

угрожавају његово здравље, а за настанак његовог складног развоја и остаривање најбољег интереса, неопходна је квалитетна сарадња родитеља. Мишљење Центра за социјални рад Пожаревац од 19.02.2020. године је да је у интересу малолетног ВВ да буде поверен на самостално вршење родитељског права мајци. Водитељ случаја је дао предлог модела како регулисати начин виђања између оца и малолетног ВВ.

Код тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужилца има адекватне родитељске способности и потенцијале којима би могла да задовољава развојне, базичке и емоционалне потребе детета, имајући у виду извештај Центра за социјални рад, као и налаз и мишљење комисије вештака о подобности оба родитеља, с тим што мајка испољава капацитете да препозна и испуњава базичне, развојне и емоционалне потребе свог малолетног детета, док отац располаже капацитетима да препозна и задовољи базичне и развојне, али не у потпуности и емотивне потребе свог малолетног детета. Иако тужилца има здравствених проблема, јер болује од ... од 2007. године, нижестепени судови су нашли да наведене здравствене тегобе ни на који начин не утичу на њене родитељске потенцијале и компетенцију, што је потврђено и од стране комисије вештака Института за ментално здравље. Приликом одлучивања о висини издржавања, нижестепени судови су имали у виду чињеницу да је тужени запослен са сталним месечним примањима у износу од око 80.000,00 динара, а да је тужилца такође запослена са сталним месечним примањима од око 60.000,00 динара, да је дете узраста од ... година у моменту доношења пресуде и да је издржавање неопходно, те да су месечне потребе детета изражене као потреба за исхраном, обућом, одећом, личном хигијеном, школским уџбеницима за основно образовање и прибором опредељене на износ од 20.000,00 динара месечно, те су досудили издржавање на терет туженог у месечном износу од 10.000,00 динара почев од подношења тужбе па убудуће док трају законски разлози, применом одредаба члана 156, 160. и 161. ЗПП и члана 160. Породичног закона Републике Србије. Одржавање личних односа између оца и малолетног детета, нижестепени судови су одредили применом чланова 61, 65, 266. и 270. Породичног закона Републике Србије полазећи од тога шта је у најбољем интересу малолетног детета, па су уредили начин виђања онако како је то предложио стручни тим Центра за социјални рад Пожаревац. Приликом одређивања висине доприноса у издржавању малолетног детета од стране туженог, нижестепени судови су водили рачуна како о потребама детета, а у складу са његовим годинама, здрављем, образовањем, имовином, и другим околностима од значаја за одређивање издржавања, тако и могућностима туженог, као дужника издржавања, а у складу са приходима, могућностима за запослење и стицање зараде, имовине, личних потреба и да тужени не издржава друга лица, као и минималној суми издржавања и могућностима тужилце. Преостали износ за задовољење месечних потреба малолетног ВВ обезбедиће мајка, што је она и до сада чинила. Допринос тужилце огледа се у свакодневној нези, бризи и старању око малолетног детата.

Врховни касациони суд је оценио да су нижестепени судови правилно применили материјално право.

Одредбом члана 61. став 1. и 2. Породичног закона, дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, а то право може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета.

Према члану 67. Породичног закона, родитељско право је изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета.

Према члану 78. став 3. Породичног закона родитељ који не врши родитељско право има право, између осталог, да са дететом одржава личне односе, што је у складу са одредбом члана 9. став 3. Конвенције Уједињених нација о правима детета („Службени лист СФРЈ-Међународни уговор“ број 15/90 и „Службени лист СРЈ – Међународни уговор“ број 4/96 и 2/97).

Начин одржавања личних односа између родитеља са којим дете не живи и детета мора се прилагодити конкретним условима, те да родитељ код кога дете не живи, може да прати развој детета и у одговарајућој мери доприноси том развоју, и да начин одржавања тих односа буде у складу са најбољим интересом детета у смислу одредбе члана 6. став 1. и члана 266. став 1. Породичног закона.

Одредбом члана 6. став 1. Породичног закона прописано је да је свако дужан да се руководи у најбољем интересу детета у свим активностима које се тичу детета.

Судови су у свему поступили и према члану 270. Породичног закона, јер су пре доношења одлуке о заштити права детета и вршења родитељског права, затражили налаз и стручно мишљење Центара за социјални рад, чиме су предузели све мере предвиђене Породичним законом ради заштите најбољег интереса детета, а потом сагледавајући све околности случаја, одлучили о начину одржавања личних односа туженог и малолетног Јована на начин како је то одлучено у нижестепеним пресудама.

У конкретном случају, како се ради о малолетном детету, о којем мајка може самостално да се стара, без обзира на констатовану болест мајке, на шта се ревидент неосновано позива у ревизији, с обзиром да је о томе дато мишљење од стране комисије вештака Института за ментално здравље, према становишту Врховног касационог суда, у најбољем је интересу да се малолетно дете повере мајци на самостално вршење родитељског права и да се начин виђања малолетног детета са оцем уреди како је то наведено нижестепеним одлукама, а што је у складу са налазима вештака. У интересу малолетног детета је да живи у стабилном породичном амбијенту, те да своје животне активности претежно остварује из месту свог пребивалишта ради стварања осећаја сигурности и стабилности.

Нижестепени судови су правилно применили материјално право и у погледу висине издржавања малолетног Јована.

Одредбом члана 154. став.1 Породичног закона прописано је да малолетно дете има право на издржавање од родитеља.

Одредбом члана 162. истог закона, прописано је да поверилац издржавања може по свом избору захтевати да висина издржавања буде одређена у фиксном месечном новчаном износу или у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања (став 1.); ако се висина издржавања одређује у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања (зарада, накнада зараде, пензија, ауторски хонорар итд.), висина издржавања, по правилу, не може бити мања од 15%

нити већа од 50% редовних месечних новчаних примања дужника издржавања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање (став 2.); ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања (став 3.).

Оба родитеља имају законску обавезу издржавања малолетног детета (члан 154. став 1. Породичног закона), а сразмера учешћа у издржавању усклађена је могућностима на страни једног и на страни другог родитеља.

По оцени Врховног касационог суда, одлука о висини обавезе издржавања заједничког детета донета је правилном применом члана 162. став 1. Породичног закона, те довољно и ваљано образложена побијаном пресудом у одбијању жалбе туженог.

Овај суд је имао у виду и остале ревизијске наводе, али је нашао да не утичу на законитост и правилност побијане одлуке, јер се њима само понављају жалбени наводи који су већ били правилно цењени од стране другостепеног суда и оспорава се оцена изведених доказа због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 1. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић